

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער

חידון התנ"ך המחוזי לנוער,

התש"ף

חידון פומבי לבתי הספר הממלכתיים-דתיים

בסימן: "האדם והבריאה"

"כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה"

(דברים כ, 19)

ע"ש יצחק נבון, נשיאה החמישי של מדינת ישראל

חוברת השאלות

יוצא לאור על-ידי
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער

הממונה על חידוני התנ"ך: **איציק בן-אבי**

מרכז החידון: **חננאל מלכה**

מחבר השאלות: **מנחם שמשי**

עורך החידון: **דוד רוזנברג**

ט' בשבט התש"ף

04 בפברואר 2020

© כל הזכויות שמורות

מבנה חידון התנ"ך המחוזי הפומבי ושלביו

הניקוד	הנושא	המשתתפים	השלב
50	מבחן מוקדם בכתב	כלל המתמודדים	קדם פומבי
12	השאלה האישית שאלות מלוות בקטעי סרטים	16	פומבי שלב ראשון
14	זיהוי באמצעות רמזים שאלות בזק באמצעות מחשב	8	פומבי שלב שני
24	שאלה זהה בכתב	4	פומבי שלב שלישי

חומר הלימוד לחידון התנ"ך המחוזי

נביאים אחרונים

ישעיה: א-י"ב, ס-ס"ו
ירמיה: א-ב, י"ח-ל"ג

תרי עשר

יונה: כל הספר

כתובים

רות: כל הספר
קהלת: א-ד, י"א-י"ב
אסתר: כל הספר

תורה

בראשית: כל הספר
שמות: א-כ, כ"ד, ל"א-ל"ד
ויקרא: י"ט, כ"ג-כ"ד
במדבר: י-י"ז, כ-כ"ה, כ"ז, ל"ב
דברים: י"ב-י"ד, י"ז-י"ח, ל-
ל"ד

נביאים ראשונים

יהושע: א-י"א, י"ד, כ, כ"ב-כ"ד
שופטים: כל הספר
שמואל א': כל הספר
שמואל ב': כל הספר
מלכים א': כל הספר
מלכים ב': כל הספר

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי לנוער, התש"ף

תקנון החידון וסדריו

1. בחידון הפומבי משתתפים עד 16 מתמודדים ומתמודדות, אלה שצברו את מספר הנקודות הגבוה ביותר במבחן המיון המקדים בכתב.
2. בחידון הפומבי אפשר לצבור עד 50 נקודות. כאמור, הנקודות שצברו הנבחנים במבחן המיון ייזקפו לזכותם בשלב זה. לכן אפשר לצבור בחידון המחוזי, בסך הכול, עד 100 נקודות.
3. החידון המחוזי הפומבי לשנת התש"ף יעמוד בנושא "האדם והבריאה" והפסוק: "כִּי הָאָדָם יֵצֵא מִן־הָאָדָם" (דברים כ, 19), ע"ש נשיא המדינה החמישי, יצחק נבון ז"ל.
4. בחידון הפומבי שלושה שלבים.

שלב א' - שאלות בעקבות סרטונים

- א. לכל מתמודד ומתמודדת תוצג שאלה בת שני חלקים. מענה נכון על כל חלק יזכה את המתמודד ב- 6 נקודות.
- ב. בסך הכול ניתן לצבור בשלב הראשון עד 12 נקודות.
- ג. עם סיום מחזור השאלות הזה עד 8 מתמודדים - אלה שצברו את מספר הנקודות הגבוה ביותר.

שלב ב' - משחק מחשב

- א. בשלב הזה ישתתפו עד 8 מתמודדים - אלה שצברו את מספר הנקודות הגבוה ביותר.

ב. לפני המתמודדים יוצג משחק מחשב ובו 8 משבצות. כל משבצת מסמלת נושא מסוים, שייחשף למתמודד רק לאחר שנבחרה המשבצת.

ג. למתמודדים לא תהיה זכות בחירה בבחירת המשבצת, אלא כל אחד יענה בתורו על פי סדר המשבצות שעל המסך. לאחר מכן ישיב כל מתמודד על 4 שאלות במשך 60 שניות.

ד. תשובה נכונה על שאלה מס' 1 תזכה את הנבחן ב- 2 נקודות.

תשובה נכונה על שאלה מס' 2 תזכה את הנבחן ב- 3 נקודות.

תשובה נכונה על שאלה מס' 3 תזכה את הנבחן ב- 4 נקודות.

תשובה נכונה על שאלה מס' 4 תזכה את הנבחן ב- 5 נקודות.

ה. תשובות נכונות על כל 4 השאלות יזכו את הנבחן ב- 14 נקודות.

שלב ג' - שלב השאלה הזזה

א. בשלב הזה ישתתפו עד 4 מתמודדים ויישאלו 6 שאלות זהות.

ב. לכל מתמודד ומתמודדת יינתנו שש השאלות.

ג. בזמן שהמנחה יציג את השאלות לקהל, יינתנו למתמודדים שתי דקות (120 שניות) לכתוב את תשובותיהם.

ד. תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב- 4 נקודות.

ה. בסך הכול ניתן לצבור בשלב הזה עד 24 נקודות, ובסך הכל ניתן לצבור בחידון 100 נקודות.

בתום השלב השלישי בחידון הפומבי יוכרע מי הזוכה בחידון.

אם אין הכרעה - ייעשה שימוש בשאלות המילואים. המתמודד או המתמודדת שיזכה או תזכה בניקוד הגבוה ביותר, יוכתר או תוכתר כחתן או ככלת החידון המחוזי, ויעלה או תעלה לשלב הארצי. יודגש כי מתמודד או מתמודדת אחד או אחת בלבד יעלה או תעלה לחידון הארצי כנציג/ה היחיד/ה של המחוז מכל זרם חינוכי - הזרם הממלכתי והזרם הממלכתי-דתי.

סדר הצגת השאלות למתמודדים בחידון הפומבי

1. המתמודדים יישבו על הבמה לפי סדר ה-א"ב של שמות משפחתם. על השולחן, ליד כל מתמודד/ת ומתמודד/ת, יוצב שלט ועליו שמותיהם (השם הפרטי תחילה ואחריו שם המשפחה) ושמות בתי הספר שלהם.

2. סדר הצגת השאלות למתמודדים יהיה לפי סדר ישיבתם.

3. ענה או ענתה המתמודד/ת תשובה מלאה על השאלה, יכריז או תכריז יושב ראש חבר השופטים את מספר הנקודות שצבר/ה המתמודד/ת, ואלה יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו/ה.

4. ענה או ענתה המתמודד/ת תשובה חלקית, יינָועץ היושב ראש בחבריו השופטים ויכריז על מספר הנקודות שצבר/ה המתמודד/ת, ואלה יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו/ה.

5. לא ענה/ענתה המתמודד/ת על השאלה, יכריז היושב ראש שאין מענה, ובטופס השיפוט יירשם 0 ליד שם המתמודד/ת.

6. ענה/ענתה המתמודד/ת על השאלה באופן לא נכון, יכריז היושב ראש "תשובה לא נכונה", ובטופס השיפוט יירשם 0 ליד שם המתמודד/ת.

מתמודדים בעלי לקויות למידה וצרכים מיוחדים

1. בחידון הפומבי - כל המתמודדים זכאים להקראת השאלות על ידי מנחה החידון.
2. בחידון הפומבי, בשלב הראשון, יהיו שופטי החידון ומנחה/ת החידון רשאים לתת עוד זמן קצר לגיבוש התשובה למתמודדים בעלי לקויות שיבקשו זאת.
3. בחידון הפומבי, בשלב השני - תינתן הארכת זמן של 15 שניות רק למתמודדים בעלי לקויות חושיות ופיזיות.

חבר השופטים והשופטות

1. חבר השופטים מורכב מהיושב ראש, ולצדו חמישה שופטים.
2. היושב ראש אחראי לשיפוט, והוא מכריז את מספר הנקודות שכל נבחן/ת זכה/זכתה בהן. היושב ראש מפקח על רישום הניקוד.
3. היושב ראש מורה למנחה להכריז את שמות העולים משלב לשלב.
4. בעת הצורך, אם לא השיב/ה המתמודד/ת תשובה מלאה, יקרא היושב ראש את התשובה המלאה. הוא רשאי לכבד את חבריו השופטים בקריאת חלק מהתשובות.
5. בסוף החידון יורה היושב ראש למנחה להכריז את שם חתן או כלת החידון המחוזי.
6. חבר השופטים ידון בערעורים, אם יהיו כאלה, במהלך החידון בלבד, בין שלב לשלב. לאחר החידון לא יקבלו השופטים כל ערעורים.

7. ועדת ההיגוי הארצית לחידון התנ"ך במינהל חברה ונוער תשמש סמכות עליונה לפסיקות סופיות לגבי ערעורים על החלטות השופטים, אם יהיו כאלה.

תפקיד המנחה

1. מנהל את החידון על פי הסדרים שנקבעו מראש.
2. מזמין את המתמודדים והמתמודדות ואת חבר השופטים והשופטות לבמה.
3. מזמין את המברכים ודואג לסדר ההופעות האומנותיות.
4. קורא את כל השאלות בחידון בקול.
5. מכריז את שמותיהם של כל מתמודד/ת ומתמודד/ת לפני שמוצגת להם השאלה.
6. מכריז את שמות העולים והעולות משלב לשלב, על פי הוראות יושב ראש חבר השופטים.
7. מכריז את שמות הזוכים על פי הוראות יושב ראש חבר השופטים.

ההתמודדות בחידון בשנת התשפ"א

המעפילים לחידון הארצי בחידון המחוזי התש"ף לא יוכלו להתמודד שוב בחידון בשנת התשפ"א, אלא אם כן הם השתתפו לראשונה בחידון הפומבי כשהיו בכיתה י"א. הזוכים במקום הראשון בחידון המחוזי התש"ף יוכלו להתמודד שוב בחידון המחוזי רק כעבור שנתיים, בשנת התשפ"ב.

חידון התנ"ך המחוזי לנוער, התש"ף

72 שנים למדינת ישראל

בסימן: "האדם והבריאה"

"כִּי הָאָדָם עֵץ הַשֵּׁדָה"

(דברים כ, 19)

ע"ש יצחק נבון, נשיאה החמישי של מדינת ישראל

השלב הראשון - השאלה האישית

בשלב הראשון יוצגו 4 סרטונים. לכל ארבעה מתמודדים יוצג סרטון.

לאחר הקרנת הסרטון תוצג לכל מתמודד שאלה אחת בת שני חלקים.

תשובה נכונה על כל חלק תזכה את הנבחן ב-6 נקודות.

תשובות נכונות על שני החלקים יזכו את הנבחן ב-12 נקודות.

הסרטון הראשון: אדמה

שאלה מספר 1

בירושלים היה מקום שנקרא "שער החרסית", כנראה על שם חרסים רבים שהיו באזור. אחד הנביאים נצטווה ללכת לשער החרסית: "וַיִּצְאֶת אֶל גֵּיא בֶן הַנֶּסֶם אֲשֶׁר פָּתַח שְׁעַר הַחֲרָסִית וְקָרָאתָ שֵׁם אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ".

א. מי הנביא?

ב. מלבד עצם הנבואה, הנביא נצטווה לבצע פעולה מסוימת באותו מעמד. מהי הפעולה?

התשובה

א. ירמיהו

ב. לשבור בקבוק לעיני העם

"כֹּה אָמַר ה' הֲלֹךְ וְקִנִּיתָ בְּקֶבֶק יוֹצֵר חֶרֶשׁ וּמִזְקָנִי הָעָם וּמִזְקָנִי הַכֹּהֲנִים: וַיִּצְאֶת אֶל גֵּיא בֶן הַנֶּסֶם אֲשֶׁר פָּתַח שְׁעַר הַחֲרָסִית וְקָרָאתָ שֵׁם אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ: וְאָמַרְתָּ שְׁמָעוּ דְבַר ה' מַלְכֵי יְהוּדָה וַיִּשְׁבְּי יְרוּשָׁלַם כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הֲנִי מֵבִיא רָעָה עַל הַמָּקוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר כָּל שְׁמֵעָה תִּצְלָנָה אֲזַנְיוֹ".

"וַיִּשְׁבְּרֶתָ הַבְּקֶבֶק לְעֵינֵי הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים אוֹתָךְ: וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת כֹּכָה אֲשַׁבֵּר אֶת הָעָם הַזֶּה וְאֶת הָעִיר הַזֹּאת כַּאֲשֶׁר יִשְׁבֹּר אֶת כָּלִי הַיּוֹצֵר אֲשֶׁר לֹא יוּכַל לְהִרְפֶּה עוֹד וּבִתְלַפֵּת יִקְבְּרוּ מֵאִין מְקוֹם לְקַבּוֹר".

ירמיהו י"ט, 1-3, 10-11

שאלה מספר 2

אדם נוכרי ביקש מנביא רשות לקחת עמו מאדמת ישראל: "יִתֶּן נָא לְעַבְדְּךָ מִשָּׂא צֶמֶד פְּרָדִים אֲדָמָה כִּי לֹא יַעֲשֶׂה עוֹד עַבְדְּךָ עִלָּה וְזָבַח לֵאלֹהִים אֲחֵרִים...".

א. מי הנביא?

ב. לשם מה הגיע אליו האיש הנוכרי?

התשובה

א. אלישע

ב. כדי שירפא אותו מצרעתו

"וַיִּנְעַמְוּ שָׂר צָבָא מֶלֶךְ אַרְם הָיָה אִישׁ גָּדוֹל לִפְנֵי אֲדֹנָיו וַיִּנָּשֵׂא פָנָיו כִּי בּוֹ נִתֵּן ה' תְּשׁוּעָה לְאַרְם וְהָאִישׁ הָיָה גִבּוֹר חֵיל מְצָרַע: וְאַרְם יָצָאוּ גְדוּדִים וַיֵּשְׁבוּ מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל נִעְרָה קִטְנָה וַתְּהִי לִפְנֵי אִשְׁתּוֹ נִעְמָן: וַתֹּאמֶר אֵל גְּבַרְתָּה אַחֲלִי אֲדֹנִי לִפְנֵי הַנְּבִיא אֲשֶׁר בְּשִׁמְרוֹן אִזְיָאָסָף אֹתוֹ מְצָרַעְתּוֹ".

"וַיִּשְׁלַח אֵלָיו אֱלִישֶׁע מֶלֶאֶךְ לֵאמֹר הֲלוֹךְ וְרַחֲצֵת שְׁבַע פְּעָמִים בַּיַּרְדֵּן וַיֵּשֶׁב בְּשָׂרְךָ לְךָ וַיִּטְהַר".

"וַיֹּאמֶר חִי ה' אֲשֶׁר עֲמַדְתִּי לִפְנֵיו אִם אֶקַּח וַיִּפְצַר בּוֹ לְקַחַת וַיִּמְאַן: וַיֹּאמֶר נִעְמָן וְלֹא יִתֵּן נָא לְעַבְדְּךָ מִשָּׂא צֶמֶד פְּרָדִים אֲדָמָה כִּי לֹא יַעֲשֶׂה עוֹד עַבְדְּךָ עִלָּה וְזָבַח לֵאלֹהִים אֲחֵרִים כִּי אִם לֵה': לְדַבֵּר הִזָּה יִסְלַח ה' לְעַבְדְּךָ בְּבוֹא אֲדֹנִי בֵּית רַמּוֹן לְהַשְׁתַּחֲוֹת שָׁמָּה וְהוּא נִשְׁעַן עַל יָדָי וְהַשְׁתַּחֲוִיתִי בֵּית רַמּוֹן בְּהַשְׁתַּחֲוִיתִי בֵּית רַמּוֹן יִסְלַח נָא ה' לְעַבְדְּךָ בְּדַבֵּר הִזָּה".

מל"ב ה, 1-3, 10, 16-18

שאלה מספר 3

כידוע, מעשיהם של בני האדם משפיעים על גזרותיו של ה', לפעמים לטוב ולפעמים לרע. במקרה מסוים מסופר על ה' שהבטיח: "לא אסוף לקלל עוד את האדמה", בגלל מעשה של אדם מסוים.

א. מי האדם?

ב. מה היה המעשה שבזכותו ניתנה הבטחה זו?

התשובה

א. נח

ב. הקריב קורבנות לה', וה' הריח את ריח הניחוח

"וַיֵּצֵא נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי בָנָיו אִתּוֹ: כָּל הַחַיָּה כָּל הָרֶמֶשׂ וְכָל הָעוֹף כָּל רוֹמֵשׁ עַל הָאָרֶץ לְמִשְׁפַּחְתֵיהֶם יֵצְאוּ מִן הַתֵּבָה: וַיָּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִכָּל הָעוֹף הַטְּהוֹר וַיַּעַל עֹלֹת בְּמִזְבְּחֹ: וַיָּרַח יְהוָה אֶת רִיחַ הַנִּיחֹחַ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵל לְבֹ לֹא אֶסֶף לְקַלֵּל עוֹד אֶת הָאֲדָמָה בְּעִבּוֹר הָאָדָם כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע מִנְעֻרָיו וְלֹא אֶסֶף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת כָּל חַי כְּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי".

בראשית ח, 18-21

שאלה מספר 4

חלקת האדמה שעיבד האדם הייתה עבורו מקור הפרנסה, ואף חלק מזהותו האישית. מלך ישראל הציע לאדם לקנות ממנו את כרמו, וכתגובה השיב האיש בשלילה: "חֲלִילָה לִי מֵה' מִתַּתִּי אֶת נַחֲלַת אֲבֹתַי לָךְ".

א. מי האיש?

ב. כיצד בסופו של דבר הצליח המלך לקחת מהאיש את כרמו?

התשובה

א. נבות היזרעאלי

ב. נערך לו משפט שקר בו הוא נאשם ונהרג

"וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כָּרַם הָיָה לְנָבוֹת הַיִּזְרְעֵאֵלִי אֲשֶׁר בְּיִזְרְעֵאל אֲצֶל הַיַּכְל אַחְאָב מֶלֶךְ שְׁמֶרוֹן: וַיְדַבֵּר אַחְאָב אֶל נָבוֹת לֵאמֹר תִּנֶּה לִּי אֶת כְּרָמְךָ וַיְהִי לִי לְגֹן יֵרֶק כִּי הוּא קָרוֹב אֲצֶל בֵּיתִי וְאֶתְנָה לָךְ תַּחֲתָיו כָּרַם טוֹב מִמֶּנּוּ אִם טוֹב בְּעֵינֶיךָ אֶתְנָה לָךְ כֶּסֶף מְחִיר זֶה: וַיֹּאמֶר נָבוֹת אֶל אַחְאָב חֲלִילָה לִי מֵה' מִתַּתִּי אֶת נַחֲלַת אֲבֹתַי לָךְ".

קראו צום וְהָשִׁיבוּ אֶת נְבוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם: וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים בְּנֵי בְלִיעֵל וַיֵּשְׁבוּ נֶגְדוֹ וַיַּעֲדוּהוּ אֲנָשֵׁי הַבְּלִיעֵל אֶת נְבוֹת נֶגְד׃ הָעָם לֵאמֹר בְּרַךְ נְבוֹת אֱלֹהִים וּמֶלֶךְ וַיִּצְאֵהוּ מִחוּץ לָעִיר וַיִּסְקְלֵהוּ בְּאֲבָנִים וַיָּמָת: וַיִּשְׁלְחוּ אֶל אֵיזָבֵל לֵאמֹר סְקֵל נְבוֹת וַיָּמָת: וַיְהִי כִשְׁמַע אֵיזָבֵל כִּי סְקֵל נְבוֹת וַיָּמָת וַתֹּאמֶר אֵיזָבֵל אֶל אַחְאָב קוּם רֵשׁ אֶת כָּרַם נְבוֹת הַיִּזְרְעֵאֵלִי אֲשֶׁר מֵאֵן לָתֵת לָךְ בְּכֶסֶף כִּי אֵין נְבוֹת חַי כִּי מָת: וַיְהִי כִשְׁמַע אַחְאָב כִּי מָת נְבוֹת וַיִּקַּם אַחְאָב לָרְדֹת אֶל כָּרַם נְבוֹת הַיִּזְרְעֵאֵלִי לְרִשְׁתּוֹ".

מל"א כ"א, 1-3, 12-16

הסרטון השני: אש

שאלה מספר 5

במקרים רבים, האש השורפת שימשה כלי מלחמה לגיטימי. מנהיג נצטווה להשמיד את צבא האויב בדרך מסוימת: "את סוסייהם תעקר ואת מרכבתייהם תשרף באש".

א. מי המנהיג?

ב. ציין שתיים מהערים שנלחמו בצד האויב במלחמה זו.

התשובה

א. יהושע

ב. חצור, שמרון, אכשף, מדון

"ויהי כשמע יבין מלך חצור וישלח אל יובב מלך מדון ואל מלך שמרון ואל מלך אכשף: ואל המלכים אשר מצפון בהר ובערבה נגב כנרות ובשפלה ובנפות דור מים: הכנעני ממזרח ומים והאמרי והחתי והפריזי והיבוסי בהר והחוי תחת חרמון בארץ המצפה: ויצאו הם וכל מחניהם עמם עם רב כחול אשר על שפת הים לרב וסוס ורכב רב מאד: וינעדו כל המלכים האלה ויבאו ויחננו יחדו אל מי מרום להלחם עם ישראל: ויאמר יהוה אל יהושע אל תירא מפניהם כי מחר כעת הזאת אנכי נתן את כלם חללים לפני ישראל את סוסייהם תעקר ואת מרכבתייהם תשרף באש: ויבא יהושע וכל עם המלחמה עמו עליהם על מי מרום פתאם ויפלו בהם: ויתנם יהוה ביד ישראל ויכוסם וירדפום עד צידון רבה ועד משרפות מים ועד בקעת מצפה מזרחה ויכסם עד בלתי השאיר להם שריד: ויעש להם יהושע כאשר אמר לו יהוה את סוסייהם עקר ואת מרכבתייהם שרף באש".

יהושע י"א, 6-12

שאלה מספר 6

גם עמים אחרים השתמשו באש כדי לשרוף את ערי אויביהם. הכתוב מספר על עיר שנשרפה ע"י עמלק: "וַעֲמַלְקֵי פָּשְׁטוּ אֶל נֹגֵב וְאֶל {...} וַיִּכּוּ אֶת {...} וַיִּשְׂרְפוּ אֶתְּהָ בָּאֵשׁ".

א. על איזו עיר מדובר?

ב. מסופר בהמשך שאותם עמלקים נמצאו והובסו בסופו של דבר. כיצד עלו על עקבותיהם?

התשובה

א. צקלג

ב. נער מצרי (שהיה עבד של אחד מהם ונעזב על ידו) הוביל את דוד ואנשיו אל הגדוד העמלקי

"וַיְהִי בְּבֹא דָוִד וְאֲנָשָׁיו צִקְלָג בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַעֲמַלְקֵי פָּשְׁטוּ אֶל נֹגֵב וְאֶל צִקְלָג וַיִּכּוּ אֶת צִקְלָג וַיִּשְׂרְפוּ אֶתְּהָ בָּאֵשׁ".

שמ"א ל, 1

"וַיִּלְךְ דָּוִד הוּא וְשֵׁשׁ מְאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיָּבֹאוּ עַד נַחַל הַבְּשׂוֹר וְהַנּוֹתְרִים עִמָּדוֹ: וַיַּרְדֵּף דָּוִד הוּא וְאַרְבַּע מְאוֹת אִישׁ וַיַּעֲמְדוּ מֵאַתְיָם אִישׁ אֲשֶׁר פָּגְרוּ מֵעֵבֵר אֶת נַחַל הַבְּשׂוֹר: וַיִּמְצְאוּ אִישׁ מִצְרִי בַּשָּׂדֶה וַיִּקְחוּ אֹתוֹ אֶל דָּוִד וַיִּתְּנוּ לוֹ לֶחֶם וַיֹּאכַל וַיִּשְׁקְהוּ מַיִם".

שמ"א ל, 9-11

"וַיֹּאמֶר לוֹ דָּוִד לְמִי אַתָּה וְאֵי מִזֶּה אַתָּה וַיֹּאמֶר נֶעַר מִצְרַיִם אֲנִי עֶבֶד לְאִישׁ עֲמַלְקִי וַיַּעֲזְבֵנִי אֲדָנָי כִּי חָלִיתִי הַיּוֹם שְׁלֹשָׁה: אֲנַחְנוּ פָּשְׁטָנוּ נֹגֵב הַכְּרָתִי וְעַל אֲשֶׁר לִיהוּדָה וְעַל נֹגֵב כְּלָב וְאֶת צִקְלָג שָׂרְפָנוּ בָּאֵשׁ: וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד הַתּוֹרְדָנִי אֶל הַגְּדוּד הַזֶּה וַיֹּאמֶר הַשְּׂבַעָה לִי בְּאֱלֹהִים אִם תִּמְיִתֵנִי וְאִם תִּסְגַּרְנִי בְּיַד אֲדָנָי וְאוֹרְדָה אֶל הַגְּדוּד הַזֶּה".

שמ"א ל, 13-15

שאלה מספר 7

הכתוב מתאר מקרה שבו אדם אדם רצה להעביר מסר לאיש אחר, וניצל לשם כך את כוחה של האש: "ויאמר אל עבדיו ראו חלקת {...} אל יזי ולו שם שערים לכו והציתוה באש".

א. מי האדם ששלח את עבדיו לשרוף את התבואה?

ב. מדוע הורה לעבדיו לשרוף את התבואה?

התשובה

א. אבשלום

ב. כדי למשוך את תשומת לבו של יואב, שיאפשר לו להיפגש עם דוד אביו

"וישב אבשלום בירושלם שנתים זמנים ופני המלך לא ראה: וישלח אבשלום אל יואב לשלח אתו אל המלך ולא אבה לבוא אליו וישלח עוד שנית ולא אבה לבוא: ויאמר אל עבדיו ראו חלקת יואב אל יזי ולו שם שערים לכו והציתוה באש ויצתו עבדי אבשלום את החלקה באש: ויקם יואב ויבא אל אבשלום הביתה ויאמר אליו למה הציתו עבדיך את החלקה אשר לי באש: ויאמר אבשלום אל יואב הנה שלחתי אליך לאמר בא הנה ואשלחה אתך אל המלך לאמר למה באתי מגשור טוב לי עד אני שם ועתה אראה פני המלך ואם יש בי עון והמתני".

שמ"ב י"ד, 28-32

שאלה מספר 8

בתנ"ך ניתן למצוא סכסוכים רבים בתוך עם ישראל. מנהיג מסוים קיבל איום על חייו מאחד משבטי ישראל: "ביתך נשרף עליך באש".

א. מי המנהיג?

ב. מה הייתה הסיבה לאיום על חייו?

התשובה

א. יפתח

ב. שבט אפרים כעס שיפתח לא קרא להם להילחם בבני עמון

"וַיִּצְעַק אִישׁ אֶפְרַיִם וַיַּעֲבֹר צְפוֹנָה וַיֹּאמְרוּ לְיַפְתָּח מִדּוּעַ עֲבַרְתָּ לְהִלָּחֵם בְּבְנֵי עַמּוֹן וְלָנוּ לֹא קָרָאתָ לְלָכֶת עִמָּךְ בֵּיתְךָ נִשְׂרָף עָלֶיךָ בְּאֵשׁ: וַיֹּאמֶר יַפְתָּח אֲלֵיהֶם אִישׁ רִיב הָיִיתִי אֲנִי וְעַמִּי וּבְנֵי עַמּוֹן מְאֹד וְאֶזְעַק אֶתְכֶם וְלֹא הוֹשַׁעְתֶּם אוֹתִי מִיָּדָם: וְאָרְאָה כִּי אֵינְךָ מוֹשִׁיעַ וְאֲשִׁימָה נַפְשִׁי בְּכַפִּי וְאֶעֱבְרָה אֶל בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּתְּנִם יְהוָה בְּיָדִי וְלָמָּה עָלִיתֶם אֵלַי הַיּוֹם הַזֶּה לְהִלָּחֵם בִּי".

שופטים י"ב, 3-1

הסרטון השלישי: מים

שאלה מספר 9

שליטה על מאגרי מים הייתה מאז ועד היום עילה למריבות ולמלחמות. הכתוב מתאר מריבה בין קבוצות של רועים: "וַיָּרִיבוּ רֹעֵי {...} עִם רֹעֵי {...} לֵאמֹר לָנוּ הַמַּיִם".

א. מי היו קבוצות הרועים?

ב. כיצד נקראה הבאר שהריב עליה מתואר בפסוק?

התשובה

א. רועי גרר ורועי יצחק

ב. עשק

"וַיֵּלֶךְ מִשֵּׁם יִצְחָק וַיַּחַן בְּנַחַל גְּרָר וַיֵּשֶׁב שָׁם: וַיָּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בִּימֵי אַבְרָהָם אָבִיו וַיִּסְתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיִּקְרָא לָהֶן שְׁמוֹת פְּשֻׁמֹת אֲשֶׁר קָרָא לָהֶן אָבִיו: וַיַּחְפְּרוּ עֲבָדֵי יִצְחָק בְּנַחַל וַיִּמְצְאוּ שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים: וַיָּרִיבוּ רֹעֵי גְרָר עִם רֹעֵי יִצְחָק לֵאמֹר לָנוּ הַמַּיִם וַיִּקְרָא שֵׁם הַבְּאֵר עֵשֶׂק כִּי הִתְעַשְׂקוּ עִמּוֹ".

בראשית כ"ו, 17-20

שאלה מספר 10

בנדודי ישראל במדבר התלונן העם לא פעם על מחסור במים. ה' נעתר להם כמה פעמים, והוציא מים מן הסלע. באחת הפעמים, במדבר צין, הדגיש ה' בציוויו למשה: "קח את המטה והקהל את העדה אִתָּה וְאַהֲרֹן אַחִידָ וְדַבַּרְתֶּם אֶל הַסֵּלַע לְעִינֵיהֶם וְנָתַן מִמֵּיֹו".

א. מה עשה משה בעקבות ציווי ה'?

ב. מה הייתה תגובת ה' למעשהו של משה?

התשובה

א. היכה את הסלע במטהו

ב. ה' העניש את משה ואת אהרן שלא יביאו את עם ישראל אל הארץ

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: קח את המטה והקהל את העדה אִתָּה וְאַהֲרֹן אַחִידָ וְדַבַּרְתֶּם אֶל הַסֵּלַע לְעִינֵיהֶם וְנָתַן מִמֵּיֹו וְהוֹצֵאתָ לָהֶם מִים מִן הַסֵּלַע וְהִשְׁקִיתָ אֶת הָעֵדָה וְאֶת בְּעִירָם: וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת הַמֶּטֶה מִלִּפְנֵי ה' כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ: וַיִּקְהֲלוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת הַקֹּהֵל אֶל פְּנֵי הַסֵּלַע וַיֹּאמְרוּ לָהֶם שְׁמְעוּ נָא הַמְּרִים הַמֵּן הַסֵּלַע הַזֶּה נוֹצֵיא לָכֶם מַיִם: וַיִּרַם מֹשֶׁה אֶת זָדוֹ וַיַּךְ אֶת הַסֵּלַע בְּמִטְהוֹ פַּעַמַיִם וַיִּצְאוּ מִים רַבִּים וַתִּשְׁתַּף הָעֵדָה וּבְעִירָם: וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן יַעַן לֹא הֵאֱמַנְתֶּם בִּי לְהַקְדִישֵׁנִי לְעֵינֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֵן לֹא תָבִיאוּ אֶת הַקֹּהֵל הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם: הִמָּה מִי מְרִיבָה אֲשֶׁר רַבּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת ה' וַיִּקְדַּשׁ בָּם".

במדבר כ, 7-13

שאלה מספר 11

מקורות המים היו חשובים כל כך לקיום האדם, ולא היה אפשר לשרוד במקום שהייתה בו בעיה במקורות המים. הכתוב מעיד על תושבי עיר שהתלוננו בפני אלישע הנביא: "וַיֹּאמְרוּ אֲנָשֵׁי הָעִיר אֶל אֱלִישָׁע הֲנֵה נָא מוֹשֵׁב הָעִיר טוֹב כַּאֲשֶׁר אֲדֹנָי רָאָה וְהַמַּיִם רָעִים וְהָאָרֶץ מְשַׁכֶּלֶת".

א. באיזו עיר מדובר?

ב. כיצד פתר אלישע את הבעיה?

התשובה

א. יריחו

ב. הורה להם להשליך מלח למקורות המים, וכך חזרו המים להיות ראויים לשתיה

"וַיֹּאמְרוּ אֲנָשֵׁי הָעִיר אֶל אֱלִישָׁע הֲנֵה נָא מוֹשֵׁב הָעִיר טוֹב כַּאֲשֶׁר אֲדֹנָי רָאָה וְהַמַּיִם רָעִים וְהָאָרֶץ מְשַׁכֶּלֶת: וַיֹּאמֶר קָחוּ לִי צֹלְחִית חֲדָשָׁה וְשִׂימוּ שָׁם מֶלַח וַיִּקַּח וַאֲלָיו: וַיֵּצֵא אֶל מוֹצָא הַמַּיִם וַיִּשְׁלַךְ שָׁם מֶלַח וַיֹּאמֶר כֹּה אָמַר ה' רְפֹאתִי לַמַּיִם הָאֵלֶּה לֹא יִהְיֶה מִשָּׁם עוֹד מִנֹּת וּמְשַׁכֶּלֶת: וַיִּרְפוּ הַמַּיִם עַד הַיּוֹם הַזֶּה כַּדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר".

מל"ב ב, 19-22

שאלה מספר 12

ניסי המים בתנ"ך מוזכרים בשפע. בסיפור אחד מסופר על אדם שביקש מה' מים בכדי שצמאוננו לא יגרום למותו: "ויבקע אלהים את המכתש {...} ויצאו ממנו מים וישת".

א. מי האדם?

ב. מה הייתה הפעולה שעשה שגרמה לצמאוננו?

התשובה

א. שמשון

ב. היכה אלף פלישתים בלחי החמור / נלחם בפלישתים

"וימצא לחי חמור טריה וישלח גדו ויקחה ונדב בה אסף איש: ויאמר שמשון בלחי החמור חמור חמרתים בלחי החמור הכיתי אסף איש: ויהי ככלתו לדבר וישלף הלחי מגדו ויקרא למקום ההוא רמת לחי: ויצמא מאד ויקרא אל ה' ויאמר אפה נתת ביד עבדך את התשועה הגדלה הזאת ועפה אמות בצמא ונפלתי ביד הערלים: ויבקע אלהים את המכתש אשר בלחי ויצאו ממנו מים וישת ותשב רוחו ויחי על כן קרא שמה עין הקורא אשר בלחי עד היום הזה: וישפט את ישראל בימי פלשתים עשרים שנה".

שופטים ט"ו, 15-20

הסרטון הרביעי: רוח

שאלה מספר 13

פעמים רבות בתנ"ך מסופר על נפלאות הנביאים. בסיפור אחד מסופר על אלישע שנעשה לו נס לעיני קבוצת אנשים: "וַיֹּאמְרוּ נְחָה רוּחַ אֱלֹהֵינוּ עַל אֱלִישָׁע וַיָּבֵאוּ לְקָרְאֵתוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוּ לוֹ אַרְצָה".

א. מי היא קבוצת האנשים?

ב. מה היה הנס שראו שגרם להם לומר זאת?

התשובה

א. בני הנביאים שביריחו (יתקבל גם: אנשי יריחו)

ב. חציית הירדן על ידי הכאה על המים בעזרת אדרת אליהו

"וַיָּרֶם אֶת אֲדָרְתוֹ אֲשֶׁר נִפְלָה מֵעָלָיו וַיָּשֶׁב וַיַּעֲמֵד עַל שַׁפַּת הַיַּרְדֵּן: וַיִּקַּח אֶת אֲדָרְתוֹ אֲלֵיהֶוּ אֲשֶׁר נִפְלָה מֵעָלָיו וַיִּכֶה אֶת הַמַּיִם וַיֹּאמֶר אֵינִי יְהוָה אֱלֹהֵי אֱלֹהֵינוּ אֵף הוּא וַיִּכֶה אֶת הַמַּיִם וַיִּחַצוּ הַנָּה וַהֲנֵה וַיַּעֲבֵר אֱלִישָׁע: וַיִּרְאֶהוּ בְנֵי הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר בִּירִיחוֹ מִנְּגֹד וַיֹּאמְרוּ נְחָה רוּחַ אֱלֹהֵינוּ עַל אֱלִישָׁע וַיָּבֵאוּ לְקָרְאֵתוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוּ לוֹ אַרְצָה".

מל"ב ב, 13-15

שאלה מספר 14

במקומות רבים מוזכרת הרוח השורה על הנביא. הכתוב מספר על שני אנשים שהתנבאו: "וַתֵּנַח עֲלֵהֶם הָרוּחַ וְהִמָּה בַּכְּתָבִים וְלֹא יָצְאוּ הָאֱהָלָה וַיִּתְנַבְּאוּ בַּמַּחְנֶה". בתגובה למעשה זה - דיברו ביניהם המנהיג ומשרתו כיצד ראוי להגיב.

א. מיהם שני האנשים שהתנבאו?

ב. כיצד בסופו של דבר בחר המנהיג להגיב?

התשובה

א. אלדד ומידד

ב. המנהיג (משה) שמח על כך שיש עוד נביאים (והתנגד לעצתו של יהושע משרתו לכלוא אותם).

"וַיִּשְׁאַרוּ שְׁנֵי אַנְשִׁים בַּמַּחְנֶה שֵׁם הָאֶחָד אֶלְדָּד וְשֵׁם הַשֵּׁנִי מִידָד וַתֵּנַח עֲלֵהֶם הָרוּחַ וְהִמָּה בַּכְּתָבִים וְלֹא יָצְאוּ הָאֱהָלָה וַיִּתְנַבְּאוּ בַּמַּחְנֶה: וַיִּרְץ הַנָּעַר וַיִּגֵּד לְמֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֶלְדָּד וּמִידָד מִתְנַבְּאִים בַּמַּחְנֶה: וַיַּעַן יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן מִשְׁרֵת מֹשֶׁה מִבְּחָרְיוֹ וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי מֹשֶׁה כֹּלְאִם: וַיֹּאמֶר לוֹ מֹשֶׁה הֲמִסְנָא אֶתְּהָ לִּי וּמִי יִתֵּן כָּל עִם ה' נְבִיאִים כִּי יִתֵּן ה' אֶת רוּחוֹ עֲלֵיהֶם: וַיֹּאסֹף מֹשֶׁה אֶל הַמַּחְנֶה הוּא וְזַקְנֵי יִשְׂרָאֵל".

במדבר י"א, 26-30

שאלה מספר 15

תיאורי גבורה רבים ניתנים לאנשים בתנ"ך שלעיתים מלווים במילה "רוח". על אדם מסוים נאמר ש"היתה רוח אחרת עמו" בעקבות מעשה שעשה.

א. מי האדם?

ב. מה המעשה שעשה שגרם לקבלת תיאור זה?

התשובה

א. כלב בן יפנה

ב. לא הוציא את דיבת ארץ כנען / דיבר בשבחה של ארץ כנען לעומת שאר חבריו המרגלים

"וַיִּסְפְּרוּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ בְּאָנּוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם זָבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ הוּא וְזֶה פְרִיָּהּ: אֲפֹס כִּי עַז הָעַם הַיֹּשֵׁב בְּאֶרֶץ וְהָעָרִים בְּצָרוֹת גְּדֹלֹת מְאֹד וְגַם יְלָדֵי הָעֵינֶק רְאִינוּ שָׁם: עַמְלֶק יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב וְהַחֲתִי וְהַיְבוּסִי וְהָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב בְּהָר וְהַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב עַל הַיָּם וְעַל יַד הַיַּרְדֵּן: וַיִּהְיֶה כְּלֵב אֶת הָעַם אֶל מִשָּׁה וַיֹּאמֶר עֲלֵה נַעֲלֵה וְנִרְשָׁנוּ אֶתְּהָ כִּי יָכוֹל נוֹכַל לָהּ: וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר עָלוּ עִמּוֹ אָמְרוּ לֹא נוֹכַל לַעֲלוֹת אֶל הָעַם כִּי חָזַק הוּא מִמֶּנּוּ: וַיִּצִיאוּ דְבַת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אֶתְּהָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עֲבַרְנוּ בָּהּ לְתוֹר אֶתְּהָ אֶרֶץ אֲכָלֹת יוֹשְׁבֵיהָ הוּא וְכָל הָעַם אֲשֶׁר רְאִינוּ בְּתוֹכָהּ אֲנָשִׁי מְדוֹת".

במדבר י"ג, 27-32

"וְעַבְדֵי כְּלֵב עֲקֹב הִיָּתָה רֹחַ אַחֲרֵת עִמּוֹ וַיִּמְלֵא אַחֲרָי וְהִבִּיאֲתִיו אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר בָּא שָׁמָּה וְזָרְעוּ יוֹרְשָׁנָה".

במדבר י"ד, 24

שאלה מספר 16

במקרא מצאנו לא פעם סיפורים על נביאי שקר שפעלו בקרב העם. בפעם אחת הכתוב מתאר "רוח שקר" שניסתה לפתות מלך ישראל: "וַיֵּצֵא הָרוּחַ וַיַּעֲמֵד לְפָנָי ה' וַיֹּאמֶר אֲנִי אֶפְתָּנוּ".

א. מי המלך?

ב. מה ניסתה הרוח לעשות?

התשובה

א. אחאב

ב. לשכנע את נביאי המלך שינבאו לאחאב שכדאי לו ללכת להילחם ברמות גלעד.

"וַיֹּאמֶר ה' מִי יִפְתָּה אֶת אַחְאָב וַיַּעַל וַיִּפֹּל בְּרַמַּת גִּלְעָד וַיֹּאמֶר זֶה בָּכָה וְזֶה אֹמֵר בָּכָה: וַיֵּצֵא הָרוּחַ וַיַּעֲמֵד לְפָנָי ה' וַיֹּאמֶר אֲנִי אֶפְתָּנוּ וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהֵי בָמָה: וַיֹּאמֶר אֶצֵּא וְהִיִּיתִי רוּחַ שֶׁקֶר בְּפִי כָּל נְבִיאָיו וַיֹּאמֶר תִּפְתָּה וְגַם תּוּכַל צֵא וַעֲשֵׂה כֵן".

מל"א כ"ב, 20-22

חידון התנ"ך המחוזי לנוער, התש"ף

72 שנים למדינת ישראל

בסימן: "האדם והבריאה"

"כִּי הָאָדָם עֵץ הַשֵּׁדָה"

(דברים כ, 19)

ע"ש יצחק נבון, נשיאה החמישי של מדינת ישראל

השלב השני - שאלות בזק בנושא הבריאה באמצעות מחשב

על הנבחן להשיב על ארבע שאלות שתוצגנה לו באמצעות משחק מחשב.

הזמן המוקצב לפתרון כל ארבע השאלות הוא 60 שניות.

הניקוד שיצבור הנבחן על כל שאלה יהיה כדלקמן:

תשובה נכונה על שאלה מס' 1 תזכה את הנבחן ב-2 נקודות

תשובה נכונה על שאלה מס' 2 תזכה את הנבחן ב-3 נקודות

תשובה נכונה על שאלה מס' 3 תזכה את הנבחן ב-4 נקודות

תשובה נכונה על שאלה מס' 4 תזכה את הנבחן ב-5 נקודות

תשובות נכונות על כל השאלות יזכו את הנבחן ב-14 נקודות.

מקבץ מספר 1

ענה על ארבע השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
רות ב, 10	רות	מי אמר: "מדוע מצאתי חן בעיניך להפירני ואנכי נכרעה?"	2
שמ"א כ"ו, 25	שאול	מי אמר: "גם עשה תעשה וגם זכל תוכל?"	3
בראשית ל"ז, 28	20 כסף	בכמה כסף נמכר יוסף לישמעאלים?	4
יונה ב, 9	יונה	מי אמר: "משמרים הבלי שוא חסדם נעזבו?"	5

מקבץ מספר 2

ענה על ארבע השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
בראשית כ"ו, 13	יצחק	על מי נאמר: "וַיִּגְדַּל הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ הַלֹּדֶם וַיִּגְדַּל עַד כִּי גָדַל מְאֹד?"	2
מל"א א, 36	בניהו בן יהוידע	מי אמר: "אָמֵן כֵּן יֹאמַר ה' אֱלֹהֵי אֲדֹנָי הַמְּלָכִים?"	3
בראשית ל"ג, 19	100 קשיטה	כמה שילם יעקב על חלקת השדה בשכם?	4
ירמיהו ל"ג, 2	ירמיהו	מי אמר: "כֹּה אָמַר ה' עֲשֵׂה ה' יוֹצֵר אוֹתָהּ לְהַכִּינָהּ ה' שְׁמוֹ?"	5

מקבץ מספר 3

ענה על ארבע השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
בראשית מ"א, 38	פרעה	מי אמר: "הֲנִמְצָא כְּזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹקִים בוּ?"	2
שמ"א י"א, 10	אנשי יביש גלעד	מי אמר: "מָהָר נֵצָא אֲלֵיכֶם וְעֲשִׂיתֶם לָנוּ כְּכֹל הַטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם?"	3
שמ"ב ט, 10	15	כמה בניים היו לציבא?	4
קהלת ב, 25	קהלת/שלמה	מי אמר: "כִּי מִי יֵאכֹל וּמִי יַחֹשׁ חוּץ מִמֶּנִּי?"	5

מקבץ מספר 4

ענה על ארבע השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
אסתר ב, 5	מרדכי	על מי נאמר: "אֲשֶׁר הִגִּילָה מִירוּשָׁלַיִם עִם הַגִּלָּה אֲשֶׁר הִגִּילְתָּה עִם יְכָנְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה"?	2
שופטים י"ג, 17	מנוח	מי אמר: "מִי שָׁמַךְ כִּי יָבֵא דְבָרְךָ וְכַבֵּדְנוּךָ"?	3
דברים ל"ד, 8	30 יום	כמה ימים בכו בני ישראל על משה?	4
ישעיהו ס"ו, 21	ישעיהו	מי אמר: "וְגַם מֵהֶם אֶסַח לַכְּהֲנִים לְלוֹיִם אָמַר ה'?"	5

מקבץ מספר 5

ענה על ארבע השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
שמות ד, 14	אהרון	על מי נאמר: "וְגַם הִנֵּה הוּא יֵצֵא לְקַרְאֲתֶךָ וְרָאֶךָ וְשָׂמַח בְּלִבּוֹ"?	2
שמ"א כ"ז, 8	דוד ואנשיו	על מי נאמר: "וַיִּפְשְׁטוּ אֶל הַגְּשׁוּרִי וְהַגְּזָרִי וְהֶעֱמְלְקִי"?	3
שופטים ג, 31	600	כמה פלישתים היכה שמגר בן ענת במלמד הבקר?	4
שמ"ב כ"ב, 31	דוד	מי אמר: "אֲמַרְתָּ ה' צְרוּפָה מְגֹן הוּא לְכָל הַחֹסִים בּוֹ"?	5

מקבץ מספר 6

ענה על ארבע השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
במדבר כ"ג, 26	בלעם	מי אמר: "הלא דברתי אליך לאמר כל אשר ידבר ה' אתו אעשה?"	2
יהושע ט, 25	הגבעונים	מי אמר: "ועתה הננו בקיך כטוב וכישך בעיניך לעשות לנו עשה?"	3
מל"א ז, 1	13	כמה שנים ארכה בניית ביתו של שלמה?	4
מל"א ח, 58	שלמה	מי אמר: "להטות לבבנו אליו ללכת בכל דרכיו ולשמר מצותיו וחקיו ומשפטיו?"	5

מקבץ מספר 7

ענה על ארבע השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
בראשית י"ד, 15	אברם/אברהם	על מי נאמר: "וַיִּחְלַק עֲלֵיהֶם לִיְלָה הוּא וְעַבְדּוֹ וַיֵּכֶם"?	2
יהושע ה, 14	יהושע	מי אמר: "מָה אֲדַנִּי מְדַבֵּר אֶל עַבְדּוֹ"?	3
יונה ג, 4	40 יום	על פי נבואת יונה, תוך כמה ימים נינוה תחרב אם לא יחזרו בתשובה?	4
שמ"ב ז, 19	דוד	מי אמר: "וְזֹאת תֹּוֹרַת הָאָדָם ה' אֱלֹקִים"?	5

מקבץ מספר 8

ענה על ארבע השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
שמות י"ח, 19	יתרו	מי אמר: "עֲתָה שָׁמַע בְּקִלִּי אֵי־עָצָד וְיִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּךְ?"	2
יונה א, 14	המלחים/אנשי האנייה	מי אמר: "כִּי אֶתָּה ה' בְּאֲשֶׁר חִפַּצְתָּ עָשִׂיתָ?"	3
שמ"ב כ"ג, 39	37	כמה גיבורים היו לדוד המלך?	4
ישעיהו י"ב, 3	ישעיהו	מי אמר: "וּשְׂאֲבָתָם מֵיָם בְּשִׁשּׁוֹן מִמַּעֲיָנִי הִשְׁוַעָה?"	5

חידון התנ"ך המחוזי לנוער, התש"ף

72 שנים למדינת ישראל

בסימן: "האדם והבריאה"

"כִּי הָאָדָם עָץ הַשֵּׁדָה"

(דברים כ, 19)

ע"ש יצחק נבון, נשיאה החמישי של מדינת ישראל

השלב השלישי - השאלה הזוהה

השנה, חידון התנ"ך המחוזי לנוער עומד בסימן:
"האדם והבריאה".

לפניכם שש שאלות זהות, העוסקות בבריאת העולם
כהתגשמות הכוח האלוהי.

לרשותכם שתי דקות להשיב לכל השאלות.

תשובה נכונה לכל שאלה תזכה את הנבחן ב-4 נקודות.

**תשובות נכונות על כל השאלות יזכו את הנבחן ב-24
נקודות.**

השאלות

השאלות מבוססות על קטעי מדרשים בנושא בריאת העולם

שאלה מספר 1

"אמר רבי יצחק: "ולעולם כל משפט צדקך", שכל גזרה וגזרה שאתה גוזר על בריותיך הן מצדיקין עליהם את הדין ומקבלין אותו באמונה".
מי הצדיק עליו את הדין באומרו: "כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי כִּן שְׁלֵם לִי אֱלֹקִים"?

תשובה: אדוני בזק
מקור: שופטים א, 7

שאלה מספר 2

"רבי יהודה בר סימון פתח: "וּמִסְתַּרְתָּא" זו גן עדן, שנאמר:
"לְמַחְסֵה וּלְמַסְתֹּר מִזָּרִם וּמִמָּטָר".
בדברי מי נזכר הביטוי "וּלְמַחְסֵה וּלְמַסְתֹּר מִזָּרִם וּמִמָּטָר"?

תשובה: ישעיהו
מקור: ישעיהו ד, 6

שאלה מספר 3

"שאלו המינים את רבי שמלאי: "כמה אלוהות בראו את העולם?"
חזרו ושאלו לו. אמרו לו: "מה הוא דין דכתיב "כִּי אֱלֹקִים קְדוֹשִׁים
הוא"? "אמר להן: "קדושים המה" אין כתיב, אלא "קדושים הוא".
מי אמר: "כִּי אֱלֹקִים קְדוֹשִׁים הוא"?

תשובה: יהושע
מקור: יהושע כ"ד, 19

שאלה מספר 4

"שמעון בן עזאי אומר: 'וְעִנְתָּהּ תְּרַבְּנִי' - בשר ודם מזכיר שמו ואחר כך שבחו, אבל הקב"ה אינו כן אלא משברא צורכי עולמו אחר כך מזכיר שמו- 'בְּרֵאשִׁית בְּרָא' ואחר כך 'אֱלֹקִים'".
מי אמר: "וְתִתֶּן לִי מָגוּן יִשְׁעָהּ וְעִנְתָּהּ תְּרַבְּנִי"?

תשובה: דוד

מקור: שמ"ב כ"ב, 36

שאלה מספר 5

"אמר רבי ברכיה: בשעה שבא הקב"ה לברוא את האדם הראשון ראה צדיקים ורשעים יוצאים ממנו, אמר אם אני בורא אותו - רשעים יוצאים ממנו, ואם לא אברא אותו - היאך צדיקים יוצאים ממנו?".
כידוע, נח תואר כ"אִישׁ צַדִּיק". מי, מלבד נח, תואר כ"אִישׁ צַדִּיק"?

תשובה: איש בושת

מקור: שמ"ב ד, 11

שאלה מספר 6

"רבי הושעיה רבה פתח: 'וְנֹאֲהָיָה אֶצְלוֹ אָמוֹן וְנֹאֲהָיָה שְׁעֵשְׁעִים יוֹם יוֹם'. 'אמוֹן' - פדגוג. 'אמוֹן' - מכוסה".
מה היה תפקידו של אָמוֹן בימי אחאב מלך ישראל?

תשובה: שר העיר

המקור: מל"א כ"ב, 26